

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 698/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen diabeteshoitajien palvelujen saata- vuuden ja laadun turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Matias Marttisen /kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 698/2021 vp:

Miten diabeteshoitajien palvelujen saatavuus ja laatu turvataan yhdenvertaisesti kaikilla hyvinvointialueilla ja

mitä hallitus aikoo tehdä, jotta diabeteksen hoitoon erikoistuneiden hoitajien riittävä koulutusmäärä turvataan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Diabetes on yksi merkittävimmistä kansansairauksista. Potilaiden omahoito on tärkeässä roolissa. Diabeteksen seurannassa ja potilaiden ohjauksessa asiaan perehtyneiden diabeteshoitajien rooli on merkittävä. Hoitovastuu jakautuu perusterveydenhuoltoon, erikoissairaanhoidon sekä osin myös työterveyshuoltoon.

Pääministeri Marinin hallitusohjelmassa tavoitteeksi on asetettu kansansairauksien ehkäisyn ja hoidon vaikuttavuuden parantaminen. Valtimosairauksien ja diabeteksen ehkäisyä, hoitoa ja kuntoutuksen tehostamista käsiteltiin alan asiantuntijoiden ja järjestöjen kanssa pyöreän pöydän asiantuntijaryhmässä. Ryhmä sai suosituksensa valmiiksi, mutta työ on vielä joidenkin ryhmien osalta kesken hallitusohjelman tavoitteen toteuttamiseksi.

Kun palvelujen järjestämisvastuu siirtyy sote-uudistuksen myötä suuremmille järjestäjille, on mahdollista pienentää palveluiden saatavuuden alueellisia eroja ja lisätä ihmisten yhdenvertaisuutta. Erityisosaamista pystytään eri keinoin, mm. digitaalisten konsultaatiopalveluiden kautta, varmistamaan aiempaa yhdenvertaisemmin eri puolille hyvinvointialuetta.

Hallitus tukee erityisesti peruspalveluiden sisällöllistä kehittämistä monin tavoin. Vahvat perustason palvelut hyödyttävät ennen kaikkea pitkäaikaissairauksia, kuten diabetesta sairastavia henkilöitä. Hyvinvointialueita tuetaan muun muassa Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmalla. Ohjelman täydentävän valtionavustushaun päätökset on juuri tehty. Kaikilla hyvinvointialueilla kehi-

tetään ammattiryhmien välistä työnjakoa, tarjotaan eri ammattilaisten, esimerkiksi diabeteshoitajien, ja erityistason konsultaatioita sekä digitalisointia, jotta varmistetaan, että ihmiset saavat oikea-aikaisesti tarvitsemansa palvelut.

Hallituksen keskeisiä tavoitteita ovat osaavan työvoiman riittävyys ja työmarkkinoiden kohtaannon tehostaminen. Hallituksen budjettiriihessä syyskuussa 2021 tehtiin kirjaus, jonka mukaan hallitus käynnistää STM:n johdolla poikkihallinnollisen ohjelman sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunnan saatavuuden turvaamiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö on käynnistänyt strategisen ohjelman, jonka tarkoituksena on löytää kestäviä ratkaisuja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saatavuuden edellyttämän osaavan työvoimatarpeen kattamiseksi lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä alueelliset erot huomioiden. Ohjelmakokonaisuutta varten asetetulta työryhmältä odotetaan ensimmäisiä ehdotuksia tammikuussa 2022.

Sairaanhoitajat ovat terveydenhuollon yhtenä suurimmista ammattiryhmistä tärkeässä asemassa ennaltaehkäisevän toiminnan ja terveysneuvonnan toteuttamisessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö teki vuonna 2020 neljännen lisätalousarvion ja sopimuskauden 2021–2024 korkeakoulujen strategiarahan kohdennuksesta aloituspaikkojen lisäämiseen yhteensä noin 10 000 paikalla. Merkittävä osa aloituspaikkojen lisäyksestä vuosina 2020–2022 on kohdistettu sosiaali- ja terveysalalle, ja suurin lisäys kohdentuu sairaanhoitajakoulutukseen.

Lisäksi STM:n Terveydenhuollon ammattihenkilöiden neuvottelukunta on elokuussa 2021 hyväksynyt hoitotyön jaoston valmisteleman ehdotuksen kliinisen hoitotyön erikoisalojen kokonaisuudesta, jonka osana on diabeteksen hoitotyön erikoisala. Diabeteksen hoitotyön erikoisosaamisen varmistaminen nähdään yhtenä merkittävänä osa-alueena kansansairauksien ennaltaehkäisy ja hoidon järjestämisessä.

Helsingissä 4.1.2022

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru